

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Rebus Gestis Beati Aloysii Gonzagæ E Societate Iesv

Marchetti, Annibale

Florentiæ, 1687

Capvt X. Eius Vita in Aula Regis Hispaniarum acta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43962

Eius Vita in Aula Regis Hispaniarum acta .

Nno a Virginis Partu 1581.
Cum Mariæ Auftriacæ Caroli
V Cæsaris filia & Maximilia-
ni II Coniugi iter e Bohemiâ
in Hispaniam esset , aliquot ex
Italiæ Dynastis Hispaniarum

Regi seu clientibus seu vectigalibus in eius sese
comitatum honoris gratiâ dedere . Quo in nu-
mero fuit etiam Ferdinandus Gonzaga Aloysij
parens , qui secum coniugem Martham unâ cū
tribus liberis in Hispaniam duxit , Aloysio vi-
delicet , Rodulpho , atque Itabellâ , quorum
postrema in regio gynæceo paucis post annis
cessit e vitâ . Quidquid illud fuit itineris , re-
rum cælestium contemplatione suspensus , ce-
terisque eiusmodi curis suo more occupatus cō-
fecit Aloysius . Postquam autem mari sese cō-
miserant , rumor quidam statim increbuit , pe-
riculum instare, ne in Turcarum manus ea ma-
ria prædando obeuntium, venirent : quo audi-
to ; Vtinam , inquit , eâ sorte potiri liceat, ut
Mar-

A piratarū
periculo
in spem
martyrij
erigitur.

Martirij palmâ donemur. Cum semel navigio
egressus litus obambulare, fortè inter glaream
lapillum despexit, quinis notis ita distinctum,
ut Christi vulnerum speciem viderentur expri-
mere: quem avidè prehensum Matri exhibuit,
casuque ad consilium flexo, vide, inquit, Ma-
ter quid mihi Numen ostendat, portendatque:
nunquid paterno adhuc imperio Christi vulne-
ribus divinitus oblati fraudabor? Hunc verò
lapidem non modò ut veteris monumentum
amoris, sed ut futuri prænuntium, ac pignus
sedulò in posterum custodivit.

Vbi in Regiam Urbem deventum, Ferdi-
nandus impositas olim regij cubicularij partes
peregit. Aloysius verò honorarius ephēbus ex
ijs, quos Meninos vocant, unà cum Rodulpho
fratre cooptatus, Iacobo Principi Philippi II
filio natu maiori, ac Regni, nisi mors occu-
passet, heredi, ministerium exhibuit. Bien-
nium, eoque amplius in Hispaniâ commoratus
Philosophiæ, cum ab aulicis curis vacuus esset,
operam navavit, eodemque tempore Diman-
regium mathematicum sphaerica, ac geometri-
ca exponentem audivit. Quos autem in Phi-
losophiâ progressus habuerit, argumento esse
possit, quod cum fortè iter habenti Complutum
divertere contigisset, ubi per id tempus Ga-
briel

Lapillum
offendit
Christi
vulneri-
bus insi-
gnitum.

Ephēbus
inter Me-
ninos co-
optatur.

Philoso-
phiz ac
mathesi o-
petâ dat.

E
briel

briel Vasquez (cuius postmodum Romæ in disciplinâ Theologicâ auditor fuit) Theologiam explicabat, eoque die publicæ disputationi præerat : ad eas & ipse inuitatus, rogatusque ex tempore, ut aliquid argumenti præferret, tametsi quartumdecimum ætatis annum vix dum excefferat, tantâ acrimoniâ ac robore ostendere institit, Sacrosanctum Triados Mysteriû solis naturæ viribus agnosci posse, ut non vulgarem ingenij laudem, omniumque plausum, facillè promeruerit. Verùm quia partim litterariæ occupationes, partim aulica ministeria tempus ferè omne studijs salutaribus eripuerat; nec iam orando, sacrisque Exomologeseos atque Eucharistiæ mysterijs celebrandis otium suppeditabat; flagrans illa rerum æternarum cupiditas, atque igneus in Deum, ac Superos ardor, quasi subducto pabulo, sensim elanguit. Quod cum haud obscuro Numinis admonitu sensisset Aloysius, sopore quasi discusso evigilans, statuit apud se contemptis hominum rumusculis, passerulorum terriculamentis, in mediâ Aulâ, Regiâque omnibus cæteroque vitiorum illecebris affluente, vitam traducere quàm posset integerrimam. Eâ de causâ Ferdinandum Paternum siculum ex nostrâ Societate id temporis ibi agitantem conscientia suæ

ar-

Publicè
de rebus
Theologi-
cis disputa-
tur.

Aula & li-
te re salu-
taria stu-
dia remi-
serant.

Languore
discusso
pristinum
calorem
resumit.

arbitrum , animique moderatorem delegit :
 apud quem piâ confessione statis temporibus
 mentis maculas eluere solebat , mox Euchari-
 sticâ dape sese reficere . Quanto verò animi
 candore vitam hanc aulicam , viamque cæce
 roqui lutulentam decurrerit , testimonio sunt
 eiusdem Ferdinandi Paterni omnium eius arca-
 norum penitus conscij , litteræ , quas Virgilius
 Caparius ad verbum recitat : ubi præter alia ,
 illud singulare commemorat , tantâ cum inno-
 centiâ , atque integritate vitam egisse , ut non
 modò lætiferâ animum labe nullâ eo tempore
 infecerit ; verùm etiam non rarò culpâ omni
 vel maximè levi , cui expiandæ opus esset Sa-
 cerdotali absolutione vacaverit . Neque verò
 id in naturæ tarditatem , aut ingenij hebetudi-
 nem conferre licet , cum eâ mentis perspicaci-
 tate ac solertiâ iam tum vigeret , ut suâ ipsius
 ætate longè maior , ac senior omnium iudicio
 videretur .

Quanta in-
 nocentia
 aulam co-
 luerit.

Foro ac publico , quoad licuit , semper ca-
 ruit : verùm quia in aulâ versanti satis exigua
 secedendi potestas erat , oculos perpetuò ita ad
 modestiam compositos habuit , ut a solo nun-
 quam refugeret , atque eatenus diductos teneret ,
 quatenus gressuum regimini sat esset . Quâ in-
 te illud sanè mirum ac nouum , quod Societa-

Plures annos quotidie salutatur, nunquam inuenitur Mariam Austriacam.

tis nostræ in Neapolitanâ Provinciâ Præses ex Aloysij confessione acceptum publicis litteris consignavit : cum videlicet toto tempore, quo ex Italiâ in Hispaniam Mariam Austriacam, est profequutus, ac deinde cum eâ in Hispaniâ est commoratus, quando nimirum nullus ferè dies abibat, quin eam salutatum cum Iacobo Principe adiret; eius tamen vultum nunquam spectasse: tametsi tunc cum Hispaniam peteret ei visendæ omnis ferè Germania, Italia, atque Hispania ipsa in occursum prodierit: usque adeo supra omnem hominum multitudinem, evexerat sese, & communes cupiditates exuerat, Idem non semel cum inter nostros moraretur, negavit se Castilionis vias, oppidi ceteroqui nō magni, ubi natus educatusque fuerat, per se inuenire potuisse: semperque dum domo egredieretur duce viam monstare utebatur, quæ mens aliâ omni cogitatione vacua, uni Deo etiam inter ambulandum vacaret.

Castilionis vias natus grandis ignorat.

Tritas vestes sartas que in aula gestare gaudet.

Hoc ipso tempore, quo reliqui pro Aulæ more politioem in vestitu elegantiam studiofius sectari solent, quò nimirum subditæ nobilitatis ostentatione Dominis adulentur; Aloysius obsoleto, attritoque amictu prodire atque etiam, assutis ad genua panni frustulis, sarta gestare tibialia (quod in Aulæ splendore humil-

millimo cuique pudori esset) mirum in modum gaudebat. iam vestimenta nova sponte sua gestabat nunquam: iussus verò a Parentibus sumere; quò obedientiam cum Paupertate componeret; ubi semel aut iterum usurpasset, deponere, suosque sese revocabat ad pannos. Torques aureos, aliaque id generis ornamenta, quæ usus illius Regiæ inuexerat, constanter repudiavit: quid verò alij de se sentirent, iactarentue, modò Dei oculis probaretur, haud magnoperè laborabat. Id tamen non exigua aliquando fuit Aloysij cum Patre discordiarum seges, ut qui filij modestiam in familiæ dedecus traheret: contra verò Aloysius non generis claritatem, sed obscuritatem potius fumo induci existimans, quidquid corrupta hominum iudicia magni penderent, tanquam humile, ac nullius pretij despiciabatur, propriæque paruitatis confessionem rebatur, ea magna putare, quæ rerum omnium Opificis æstimatione pro nihilo haberentur. Interea verò famulis, corporisque stipatoribus eiusmodi ornamenta minime denegabat, sed pro suo cuique arbitrato usurpandi liberam faciebat potestatem. Verùm quia hominum existimatio, non secus ac lumentorum, haud pendet ex faleris; ea cultus negligentia æquis rerum æstimatoribus animi

Omnia cultus ornamenta repudiat.

Famulis tamè permittit.

Sola præ-
sentia ce-
teros cõ-
ponit.

Carne, ut
ceteri, nõ
constat
dicitur.

Sũma eu-
ra mentis
in orando
evagatio-
nes cavet.

aliora petentis argumentum erat: quare apud
Aulæ Proceres tantâ gravitatis, & probitatis
opinionem pollebat; ut, siquando improvisus
adesset, sive etiam dumtaxat eminus appare-
ret, illicò liberiores sermones missos facerent,
seque ad modestiam, & gravitatem recipe-
rent: & quia quolibet verbo, quod impudici-
tiam, & ut vulgo dicunt, carnem, vel leviter
oleret, supra modum offendebatur; in prover-
bium abierat, *Aloysium Gonzagam carne cetero-
rum more nequaquam constare.*

Contigit hoc tempore, ut in eius manus li-
bellus quidam veniret, quem Ludovicus Gra-
natenſis ex perillustri Dominicanorum familiâ,
de modo cælestia meditandi, sanè doctum ac
pium dudum ediderat. Eum cum percurreret,
simul inculcari vidit sedulam in orando men-
tis attentionem, in animum induxit, singulis
diebus horam integram nullâ mentis evagatio-
ne turbatam piæ mediationi impendere. Ita-
que flexis genibus, nulloque fuitus adminiculo
ad orandum compositus sic meditationem suâ
moderabatur, ut si elapsâ semihorâ, verbi cau-
sâ, vel tribus horæ quadrantibus mens aliò avo-
laret; continuò perinde, ac si nihil temporis
effluxisset, iterum meditandi initium poneret:
idque toties iteraret, quoties animus a propo-
fito

fito digrederetur, donec tandem integram ho-
 ram nullâ evagatione disruptam transigeret.
 Quam ob rem sæpè illi usuenit, ut horas qua-
 tuor, vel quinque, eoque amplius continenter o-
 rando perstaret: & ne interea importunus in-
 terpellator quisquam adesset, in partem ædiu
 inferiorem descendens inter ligna, ac farmen-
 ta flammis destinata sese occultebat: cuius rei
 causâ a Parentibus interdum est asperius obiur-
 gatus, propterea quod diu, multumque con-
 quisitus inelamatusque nusquam prodijisset: quod
 tunc cum maximè præstabant, quando amicos
 ipsum officij causâ adeuntes spe frustratos di-
 mittere cogebantur. Is verò, penes quem om-
 nis hominum amor, atque amicitia in Dei ca-
 ritate deflagraverat; nullam se iacturam pas-
 sum arbitrabatur, dum ut Dei consuetudine per-
 frueretur, officiosa amiculorû mendacia repu-
 diaisset: Nec siquam erga mortales inurbanitatis
 notâ incurret, et, quidquâ pensi habebat, modo
 erga Superos contèpti officij dedecus declinaret:
 Tanta illum Numinis reverentia, rerumque
 humanarum incuria occupaverat. Hoc porro
 divina meditandi studium semper magis ma-
 gisque atque unâ cum ætate adolescere videba-
 tur: & pro illius modo divinæ quoque caritati
 maiora dies incrementa dabat: quæ divini

Sæpe qua-
 tuor aut
 quinque
 horas oran-
 do perstat.

Humana,
Divinaq.
amicitiæ
diferimen

amoris conditio est, consideratione, atque intelligentiâ progigni: Cum contra cæcum hominum amorem ignorantia pariat intelligentia perimat. Hinc nostræ cum Deo amicitia vincula, quò arctiora, eò firmiora sunt: cum hominibus verò, hoc citius ea abrumpi persæpe cernimus, quò arctius astricta fuerit: propinquitate scilicet, & conjunctione eas laudes in

Deo

labesque in hominibus detegente, quæ oculos longiquos fefellerant.

CA.